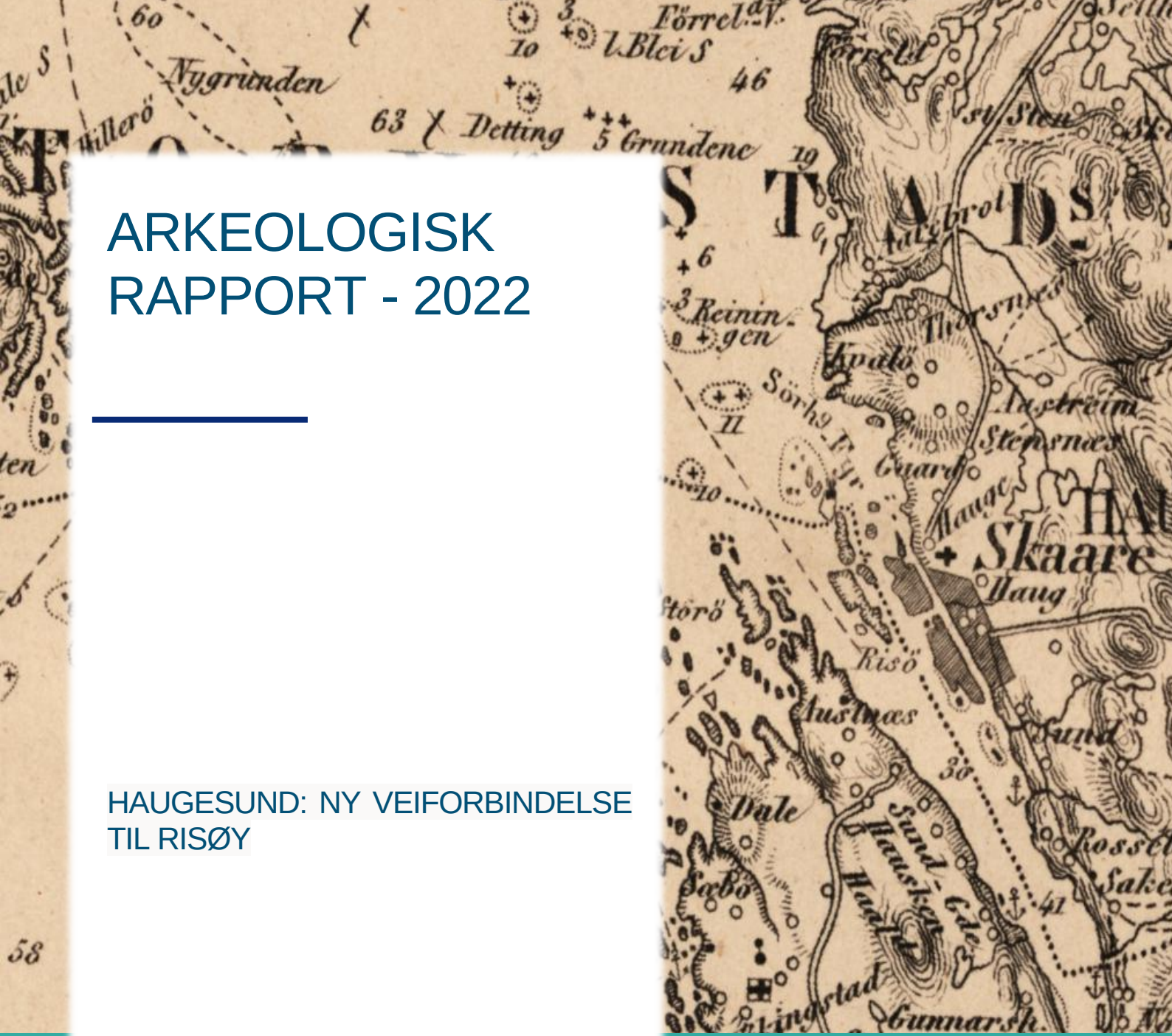

ARKEOLOGISK RAPPORT - 2022

HAUGESUND: NY VEIFORBINDELSE
TIL RISØY

ARKEOLOGISK REGISTRERING

Skrevet av: Thomas Bjørkeland

MUST

MUSEUM STAVANGER

STAVANGER
MARITIME MUSEUM

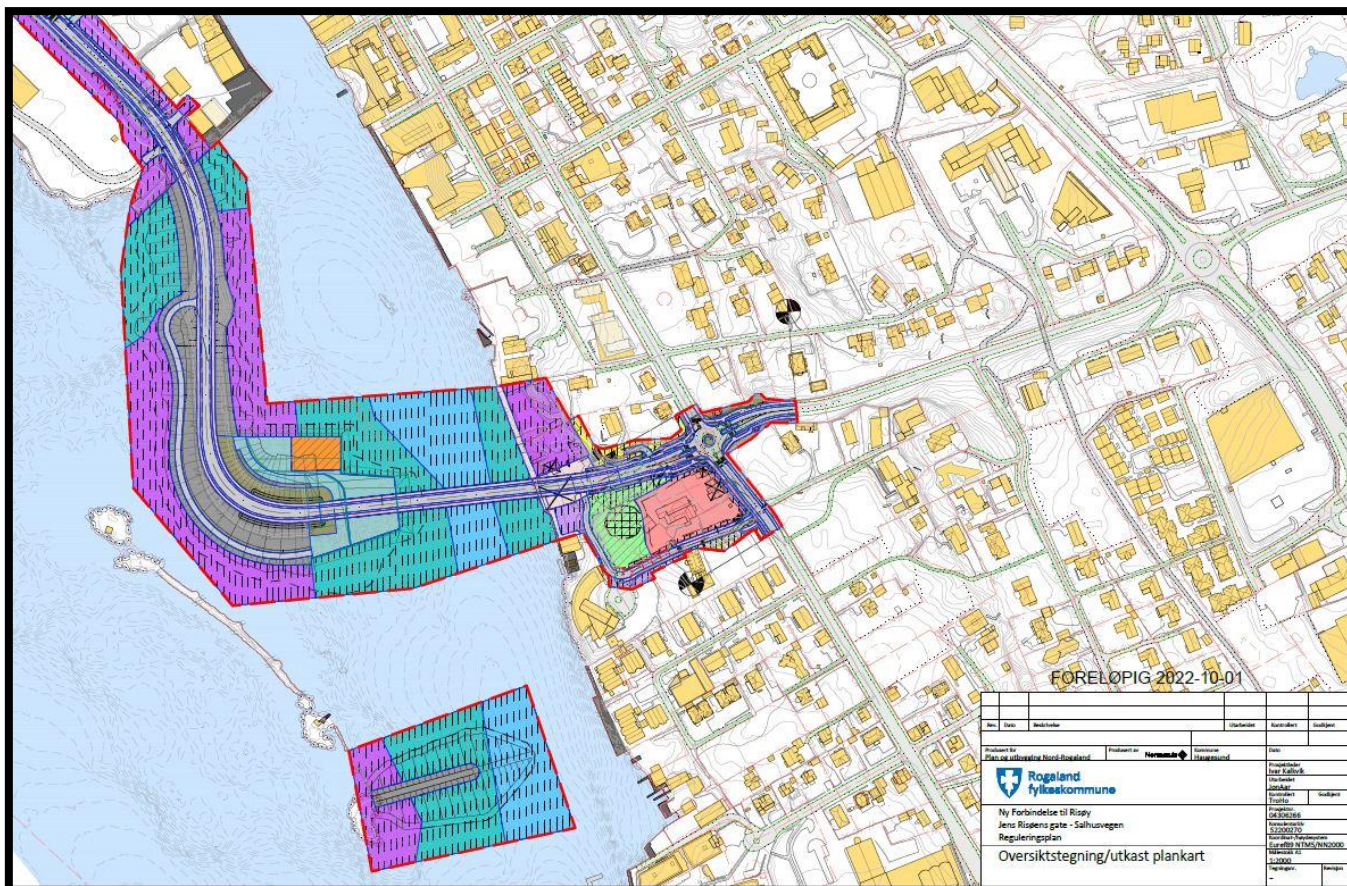

Innhold

Introduksjon	2
Historisk bakgrunn	2
Mål og metodologi	2
Metodologi	3
Resultater	3
Konklusjon	5

Introduksjon

Stavanger Maritime Museum har gjennomført en arkeologisk registrering i sjø med sidesøkende sonar og remotely operated vehicle (ROV) ved Austra Storasundflua og Storasundskjer, i nordre del av Karmsundet, Haugesund kommune. Den arkeologiske registreringen er utført i forbindelse med reguleringsplan for ny forbindelse til Risøy. Basert på historiske kilder og kjente skipsvrak i tilstøtende område vurderte vi potensialet for funn av hittil ukjente vernede skipsfunn under vann for å være til stede.

FIGUR 1 PLANOMRÅDET I SJØ. KART: ROGALAND FYLKESKOMMUNE.

Historisk bakgrunn

Planområdet ligger sentralt i hovedleia nord i Karmsundet i innseilingen til Haugesund. Området er preget av maritim bruk over en lengre periode i historisk tid siden Haugesund vokste frem som by fra midten av 1800-tallet. Vi kjente til at det ligger et skipsvrak i tilstøtende område vest for Risøy, og et skipsvrak mellom Austra Storasundflua og fastlandet, ved Strandgata/Solhavns gate.

Mål og metodologi

Som følge av Risøys historiske og arkeologiske bakgrunn, ble det vurderte planområdet ansett for å ha potensial for funn av vernede skipsfunn etter kulturminneloven §14. Hovedmålet med registreringen var å fastslå at reguleringsplan og planlagt tiltak ikke kommer i konflikt med hittil ukjente kulturminner i vann.

Metodologi

På grunn av havbunnens typologi og dybde ble registreringen gjennomført med sidesøkende sonar og remotetely operated vehicle (ROV).

Målet var å akustisk kartlegge bunnen for å identifisere anomalier som kunne være menneskeskapte innenfor planområdet, og tilstøtende områder som kan påvirkes i anleggsfasen ved etablering av tiltak. Undersøkelse med sidesøkende sonar ble utført av Thomas Bjørkeland og Christopher F. Kvæstad, 25.10.2022. ROV-undersøkelsen ble gjennomført 15.12.2022 av Thomas Bjørkeland og Massimiliano Ditta i samarbeid med Searov AS som stilte med innleid dykke- og ROV-fartøy utstyrt med Argus Mini ROV.

Resultater

Sonarundersøkelsen resulterte i lokalisering av to anomalier som ble gjenstand for videre undersøkelse med ROV.

Ved ROV-undersøkelsen ble de to anomaliene identifisert som moderne vrak og tolket som en moderne motorbåt (1950-), og en moderne lekter (ca 1930-). Ved ROV-undersøkelsen ble det også gjort funn av en annen lekter av liknende type som den første.

En typologisk vurdering av lekterenes sveisede skrog tilsier at disse er moderne og med stor sannsynlighet bygget etter 1930. Dette betyr at lekterene ikke har vern etter kulturminneloven §14 skipsfunn. Lekterene er ikke fullstendig dokumentert siden dette arbeidet vil gå utover rammene til den arkeologiske registreringen i sjø.

Lekterene er registrerte i kulturminnedatabasen Askeladden med ID: 298437 og 298438 med vernestatus ikke fredet. Lekterene har ikke formelt vern gjennom kulturminneloven, men har allikevel kulturhistorisk verdi. Vi anmoder at lekterene får ligge urørt på stedet og ikke påføres unødig skade.

FIGUR 2. OVERSIKT OVER REGISTRERTE KULTURMINNELOKALITETER.

Konklusjon

Konklusjonen fra den arkeologiske registreringen i sjø er at det ikke ble gjort funn av kulturminner eller kulturlag som er fredet eller vernet etter kulturminneloven i planområdet.

Det ble gjort funn av to lektere som vi anmoder at hensyntas ved etablering av tiltak slik som det fremkommer av reguleringsplan for ny veiforbindelse til Risøy.